

Grote bek is in vogelwereld geen garantie voor succes

Er zijn onder de mannelijke koolmezen brutalen en voorzichtigen. Al op jonge leeftijd is die indeling te maken. Het brutale koolmeesje is een winnaar. Maar zijn brutaliteit geeft niet altijd de garantie dat hij later aanvoerder wordt. Het blijkt zelfs dat de bescheiden mees gemiddeld een hogere sociale status bereikt. Tot deze conclusie komt biologe M. Verbeek. Zij promoveerde onlangs aan de Wageningse landbouwuniversiteit op haar onderzoek.

Uit gedragstesten blijkt dat koolmezen van enkele weken oud zeer consistent zijn in het gedrag waarmee ze hun omgeving verkennen. Ze doen dat snel en oppervlakkig of langzaam maar grondig. De snelle koolmees is agressiever, valt in gevechten ook eerder aan en weet de confrontatie meestal in zijn voordeel te beslechten.

„Brutaal” is volgens de onderzoekster de typering die hem het beste past. Hij zet zijn gedrag later voort in de gemengde groepen. Ook dan begint en wint hij meestal de gevechten. Verrassend genoeg blijkt echter na een week, als de verhoudingen zijn gestabili-

seerd, dat voorzichtige mezen gemiddeld genomen een hogere sociale status hebben en dat ze vaak winnen van brutale soortgenoten.

De door Verbeek bekeken groepen laten alle hetzelfde patroon zien met brutale mezen ofwel bovenin ofwel onderin de hiërarchie, terwijl de voorzichtige vogels de middenposities bekleeden. De bescheiden mees moet zijn positie ook bevechten en legt daarbij de nodige sluwheid aan de dag. Hij valt de brutale mees aan juist op een moment dat deze aan het herstellen is van een verloren gevecht. De sociale status in de groep is belangrijk. Hoe hoger op de ladder, hoe groter de kans voor de mees om de winter te overleven en nakomelingen te produceren.

De gedragskenmerken hebben een erfelijke basis, is inmiddels uit vervolgonderzoek gebleken. Omdat beide soorten mezen in de natuur voorkomen, zijn de verschillende gedragsstrategieën waarschijnlijk even succesvol. Dat wordt verder onderzocht.

(Bron: ANP)